

Language Czech

Text

- **Název a kód lokality:** Labské údolí CZ0424111
- **Organizace zodpovědná za management lokality:** Správa CHKO Labské pískovce
- **Lokalizace:** Ústecký kraj
- **Přehled katastrálních území:** Arnoltice, Dáňšův Újezd, Dolní Újezd, Hájsko, Janov u Hájska, Labské Stráně, Loubě u Dáňšůvka, Ludvíkovice, Maxičky, Podmokly, Prostřední Újezd, Rájeves
- **Geografická souřadnice centra lokality:**

Zeměpisná síťka: 50 50 41

Zeměpisná délka: 14 12 55

- **Rozloha lokality:** 1372,389 ha
- **Nadmořská výška lokality:** minimum 115 m - maximum okolo 447 m
- **Biogeografický region:** kontinentální
- **Kategorie zvláštní chráněná území - rozsah příekryvu s lokalitou:** CHKO Labské pískovce, na území bude vyhlášena národní přírodní rezervace Kaňon Labe o rozloze 554,04 ha (což je 40,37 % z plochy EVL).

Poloha

Navržený lokalita se nachází mezi Dáňšovem a státní hranicí se Spolkovou republikou Německo. Území je vymezeno morfologicky, hranici potenciálního území budou tvořit skalnaté hrany kaňonu, případně hranice zachovalých (přírodních blízkých) lesních porostů za sklanými hranami. Geologickou stavbu labského údolí tvoří druhohorní sedimenty, které neustále modeluje řeka Labe. Nadmořská výška se pohybuje od 115 m (Hájsko nejníže bod v území) a skalnaté výškové ostrohy dosahují výšky okolo 447 m (Šertův hábet). Katastrální území zaujímají nejvíce podíl obce Dáňšov a Hájsko. Celé území spadá do Ústeckého kraje.

Ekotop

Obecná charakteristika: Labe, přídeve v úseku Dáňšov - Hájsko, je v současně dobře posledním relativně přírodním zbytkem velkého toku na území ČR. Řeka si zde zachovala přirozený tok a vytvořila jediné údolí údolí patří mezi evropské rarity.

Geologie a geomorfologie

Údolí Labe, jak je vymezeno, představuje hluboký zářez do pískovcové Dáňšovské vrchoviny. Svou hloubkou, dosahující až 300 m (v pískovcové tabuli), představuje význačnou ostatní údolí v území vysočině a reprezentuje tak tvar, vynikající mimořádnou rozmanitostí jedinečnosti.

Na území Dáňšova vstupuje Labe do morfologicky jediné údolí Dáňšovské vrchoviny, kterou pak přetíná hlubokým a výškově asymetrickým erozním zářezem. V úseku od

Dánsko po Hånsko je krajinně rŕ; z rozhodujícím zpŕ-sobem urŕovŕ; n kŕdovŕmi sedimenty, zastoupenŕmi ve stratigrafickém sledu cenomanem aŕ stŕdnŕm turonem. Svrchnŕ turon je zde znŕm pouze jako relikt. Intenzivnŕ pliocennŕ a kvarternŕ zaŕezŕvŕnŕ Labe vyvolalo silnou destrukci reliŕfu pŕskovcovŕ hrŕ; stŕ. V ŕzemŕ se tak zformovala tektonicky a litologicky podmŕnŕ; sedimentŕrnŕ stupŕovina vyznaŕujŕ se rozsŕhlŕmi strukturnŕmi ploŕinami, stolovŕmi horami, kaŕonovitŕm ŕdolŕm Labe a dalŕmi charakteristickŕmi tvary selektivnŕ modelace kvŕdrovŕch pŕskovcŕ.

Biota

Charakter bioty je urŕovŕ; n velmi odliŕnŕmi geologickŕmi, geomorfologickŕmi, klimatickŕmi i trofickŕmi podmŕnkami velkŕho vodnŕho toku, hluboce zaŕŕnutŕho do okolnŕho terŕnu.

Kaŕon Labe v Labskŕch pŕskovcŕch pŕedstavuje vŕjimeŕnou ukŕzku unikŕtnŕ kombinace ŕŕnŕho a pŕskovcovŕho fenomŕnu, kterŕ se odrŕŕ v druhovŕ rozmanitosti rostlinŕ i ŕivoŕiŕnŕ. Na prŕŕezu kaŕonem Labe lze sledovat pozoruhodnŕ sled lesnŕch spoleŕenstev od borovŕch doubrav (*Vaccinio vitis-idaeae-Quercetum*) na ploŕinŕch, pŕes reliktnŕ boreokontinentŕlnŕ bory (*Dicrano-Pinetum*) na hranŕich skalnŕch stŕn, dŕle pŕes acidofilnŕ bikovŕ buŕiny svazu *Luzulo-Fagion*, kterŕ pŕedstavujŕ nejrozsŕhlejšŕ biotop vymezenŕho ŕzemŕ v oblasti Labskŕch pŕskovcŕ, aŕ po suŕovŕ lesy dubohabrovŕho stupnŕ (*Aceri-Carpinetum*) a fragmenty mŕkkŕch nŕinnŕch luhŕ svazu *Salicion albae* s topolem ŕernŕm (*Populus nigra*). V pŕŕpadŕ buŕin se jednŕ; o nejnŕe poloŕenŕ vŕskyt v ŕR.

Vliv reliŕfu na vegetaci je patrnŕ i v podŕlnŕm smŕru, kde se vlivem rŕ znŕch expoziŕ podmŕnŕch zŕhyby toku Labe stŕdajŕ submontŕnnŕ buŕiny s porosty suchŕch acidofilnŕch doubrav (*Luzulo albidae-Quercetum petraeae*).

ŕeka Labe se v Labskŕch pŕskovcŕch zaŕezŕvŕ; aŕ na ŕroveŕ krystalinickŕho podloŕŕ, kterŕ podmiŕuje vŕskyt kvŕtnŕch buŕin asociace *Festuco altissimae-Fagetum* s kostŕavou lesnŕ (*Festuca altissima*) a acidofilnŕch (avŕ; jak v porovnŕnŕ s buŕinami asociace *Luzulo-Fagetum* na pŕskovcŕch pŕece jen bohatŕch) buŕin asociace *Calamagrostio-arundinaceae-Fagetum*.

Na kontaktu vrstev krystalinika a pŕskovcŕ se mŕsty zachovaly zcela maloploŕnŕ fragmenty jasanovo-olŕovŕho luhu asociace *Carici remotae-Fraxinetum* s vŕskytem pŕesliŕky nejvŕtŕŕ (*Equisetum telmateia*).

Kvalita

Rekapitulace pŕŕodovŕdnŕch prŕzkumŕ pŕedevŕm v ŕseku Labe mezi Stŕekovem a stŕtnŕ hranicŕ ŕR/SRN potvrzuje velkou druhovou pestrost vŕech forem organizmŕ.

Z prioritnŕch naturovŕch druhŕ (podle II. smŕrnice ŕ. 92/43/EHS) se na ŕzemŕ pŕŕrodnŕho komplexu setkŕvŕme: z rostlin to jsou ŕabnŕek vzplŕvavŕ (Luronium natans), vlŕskatec tajemnŕ (*Trichomanes speciosum*) z ŕivoŕiŕnŕch druhŕ pak vydra (*Lutra lutra*) a bobr (*Castor fiber*). Pro druhy Luronium natans, Lutra lutra a Castor fiber byly v dotŕenŕm ŕzemŕ navrŕeny druhovŕ lokality pSCI, coŕ takŕ podtrhuje vŕznam celŕho ŕzemŕ.

Odbornŕ prŕ zkumy takŕ v ŕdolŕ Labe prokŕzaly vŕskyt ŕady druhŕ rostlin a ŕivoŕiŕichŕ, kterŕ byly jiŕ poklŕdŕny v ŕeskŕ republice za vyhynulŕ. Jejich vŕskyt je vŕzŕn pŕedevŕm na ŕtŕrkopŕskovŕ nŕ; plavy.

ŕeka je takŕ jedinŕm moŕnŕm ŕivotnŕm prostŕedŕm pro vodnŕ ŕivoŕiŕy vŕzanŕ na proudŕ vodu. Jakoukoli zmŕnou prŕtokovŕch podmŕnek dojde k ochuzenŕ fauny ryb a mŕkkŕŕ; a k vymizenŕnŕ kterŕch druhŕ, coŕ odporuje mezinŕrodnŕm ŕmluvŕm, ke kterŕm ŕeskŕ; republika pŕistoupila.

Vŕznam navrŕenŕho ŕzemŕ vŕ; jak nespoŕvŕ; pouze ve vŕskytu ŕady ohroŕenŕch a zvlŕtŕ chrŕnŕnŕch organizmŕ. Dŕleŕitŕ; je pŕedevŕm existence celŕho komplexu

charakteristických biotopů pro údolí Labe.

Velice kvalitní a cenné, z hlediska zachovalosti a reprezentativnosti, jsou především biotopy lesních společenstev na prudkých a těžko přístupných svazích kaňonu Labe v oblasti Labských pískovců. Jsou to acidofilní bikovčů bujiny (Luzulo-Fagion) a boreokontinentální bory (Dicrano-Pinion), které v tomto ohledu vynikají.

Velmi cenné jsou také fragmenty mákčích náinných lučních porostů svazu Salicion albae s výskytem topolu černého (Populus nigra).

Za fenomén toku Labe v úseku ústí nad Labem - Hájensko jsou považovány itárvkové a hlinité náplavy na nichž lze nalézt řadu ohrožených druhů mechorostů a cívnatých rostlin. Mezi vzácné taxony mechorostů na těchto stanovištích patří např.: Riccia cavernosa, Aphanorhegma patens, Dicranella schreberiana, Physcomitrium eurystomum, P. sphaericum, Pseudephemerum nitidum. Z významných a kriticky ohrožených druhů cívnatých rostlin v těchto biotopech nacházíme například: bahničku vejčitou (Eleocharis ovalis), blatňku vodní (Limosella aquatica), blešník obecný (Pulicaria vulgaris), kalužník řuchový (Peplis portula), pažitku pobřežní pravou (Allium schoenoprasum ssp. schoenoprasum) a především zvláštní chrstnou potočnici lékařskou (Nasturtium officinale) a kriticky ohroženou drobnokvětou pobřežní (Corrigiola littoralis).

Údolí Labe je rovněž evropsky významnou migrační cestou, kterou vstupuje do republiky a dále do vnitrozemí řada rostlinných i živočišných druhů; pohyb samozřejmě nastává i opačným směrem a umožňuje šíření bioty z české kotliny na sever.

Závěrem lze dodat, že geomorfologické utváření a jednotlivé složky ekosystému údolí Labe společně vytvářejí unikátní krajinný prvek s jedinečnými sceneriemi.

Tyto přírodní nastání skutečnosti jsou dříve vodem pro české ramsarské výbor a široké odborné veřejnosti konstatují, že realizace vodních děl na Labi (v jakékoli variantě) by měla záporný dopad na druhovou a ekosystémovou diverzitu celého území.

V území je zahrnuta jedna ze dvou lokalit druhu Luronium natans v ČR. Lokalita je velmi malá, cca 3x5 m, populace je ale velmi vitální.

České údolí Labe představuje jediný autochtonní výskyt bobra evropského v ČR. Pro lososa obecného je lokalita významná především jako místo tahu.

- 717 zobrazená

Source URL: <https://www.npcs.cz/evropsky-vyznamna-lokalita-labske-udoli>